

Til Byplan- og Landskabsteam
Att. Christine Hoffer, chrhof@gladsaxe.dk

Bagsværd Kirkes menighedsråd
Att. Mogens Kühn Pedersen; kuehnp@mac.com

Sag: 24-129-01.05.00-P25

07. februar 2025

Bagsværd Kirke - afgørelse vedrørende kirkebyggelinjen nbl § 19

Gladsaxe Kommune afgør hermed at Bagsværd Kirke, matr.nr. 5 ee Bagsværd ikke afkaster en kirkebyggelinje som beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 19 stk. 1.

Afgørelsen fra § 19 stk. 1. i naturbeskyttelsesloven¹ gives jf. § 65, stk. 1 i samme lov.

Afgørelsen offentliggøres på Gladsaxe Kommunes hjemmeside www.gladsaxe.dk/natur d.07.02.25. Afgørelsen annonceres desuden i lokalavisen.

Klagefristen på afgørelsen er d.07.03.25 (se afsnit "kort om at klage").

Beliggenhed og ejerforhold

Bagsværd Kirke er beliggende ved Bagsværd Hovedgade på Taxvej 14 og 16, matr.nr. 5 ee Bagsværd.

Baggrund

Gladsaxe Kommunes Byplan- og Landskabsteam har d. 17.12.24 anmodet naturmyndigheden i Gladsaxe Kommune om at få afgjort, hvorvidt Bagsværd Kirke afkaster byggelinje eller er omfattet af undtagelsesbestemmelsen for kirker, der har bebyggelse i hele beskyttelseszonen.

Anmodningen er på nuværende tidspunkt uafhængigt af en plan eller konkret byggeprojekt, men afgørelsen skal fremadrettet bruges i forhold til det videre planarbejde med helhedsplanen for "Det nye kvarter" i Bagsværd.

I perioden 2021 – 2024 har Gladsaxe Kommunes Byplan- og Landskabsteam været i dialog om Bagsværd Kirke med både menighedsråd og Helsingør Stift. Man har ikke kunnet opnå enighed om Bagsværd Kirke afkaster en byggelinje, eller er undtaget grundet sin placering i bymæssig bebyggelse.

Tilbage i 2021 bad Helsingør Stift Kirkeministeriet om at gøre indsigelse mod Gladsaxe Kommunes Forslag til Kommuneplan 2021, hvorefter Kirkeministeriet anmodede Plan- og Boligstyrelsen om at gøre indsigelse mod Kommuneplanen, jf. planlovens § 29, stk. 1 (bilag 1).

Helsingør Stift henviste dengang til Naturklagenævnets afgørelse om kirkebyggelinjen omkring Egedal Kirke, Helsingør Stift (NKN-1321-00022), jf. Bilag 2 samt anførte at for Bagsværd Kirke

¹ Lov om naturbeskyttelse. Miljø- og Ligestillingsministeriets lovbekendtgørelse nr. 927 af 28/06/2024

gælder ”af ikke-bebyggede områder i nærheden kan nævnes både større parkeringsområder og tilstødende grønne områder, der giver luft omkring, udsyn fra og indsyn til kirken”, jf. Bilag 1.

Kompromiset mellem Helsingør Stift og Gladsaxe Kommune blev, at redegørelsen til Kommuneplan 2021 blev ændret til at have følgende ordlyd: ”I dag er alene Gladsaxe Kirke registeret som værende omfattet af kirkebyggelinje, men der pågår en dialog med Helsingør Stiftsøvrighed om, hvorvidt andre kirker i Gladsaxe Kommune ligeledes er omfattet af kirkebyggelinje.”

I forbindelse med denne dialog mellem Helsingør Stift og Gladsaxe Kommune er der fundet en ”høringsmail” fra Københavns Amt fra 2001, der omfatter hvilke kirker i amtet der ansås at udløse en kirkebeskyttelseslinje. I Gladsaxe Kommune var dette alene Gladsaxe Kirke (bilag 3).

Senest har Helsingør Stift den 26.04.24 gjort indsigelse i forhold til Gladsaxes kommunes Helhedsplan og miljørapport for ”Det nye kvarter” i Bagsværd, (bilag 4) og Stiftet har efterfølgende klaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet den 4. november 2024, jf. Bilag 5 over Helhedsplan og miljørapport for Helhedsplan for ”Nyt kvarter” i Bagsværd.

Gladsaxe Kommunes behandling af tilkendegivelse til helhedsplanen (2024) og klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet (2024) kan ses i hhv. bilag 6 og 7.

Byplan- Landskabsteam har på baggrund af det ovenstående, anmodet naturmyndigheden i Gladsaxe Kommune, om hjælp til at afgøre dette forhold i forbindelse med det videre planarbejde med Nyt kvarter i Bagsværd.

Naturmyndigheden har konstateret, at kirkebyggelinjen ikke fremgår af Miljøportalen.

Naturmyndigheden og repræsentant for Byplan- og Landskabsteam har d. 23.01.25 været på besigtigelse ved Bagsværd Kirke (bilag 9).

Om Bagsværd Kirke og omgivelser

Bagsværd Kirke, tegnet af Jørn Utzon og indviet i 1976, er et hovedværk i nyere dansk arkitektur. Kirken erstattede en midlertidig kirke i nærheden, som oprindeligt var et menighedshus fra 1906.

Formsproget er enkelt og stramt, med en facade af glatte, hvide betonfliser, og kirken er kendetegnet ved dens indre smukke skulpturelle loft, som giver kirkerummet et helt særligt lys og en bemærkelsesværdig lyd.

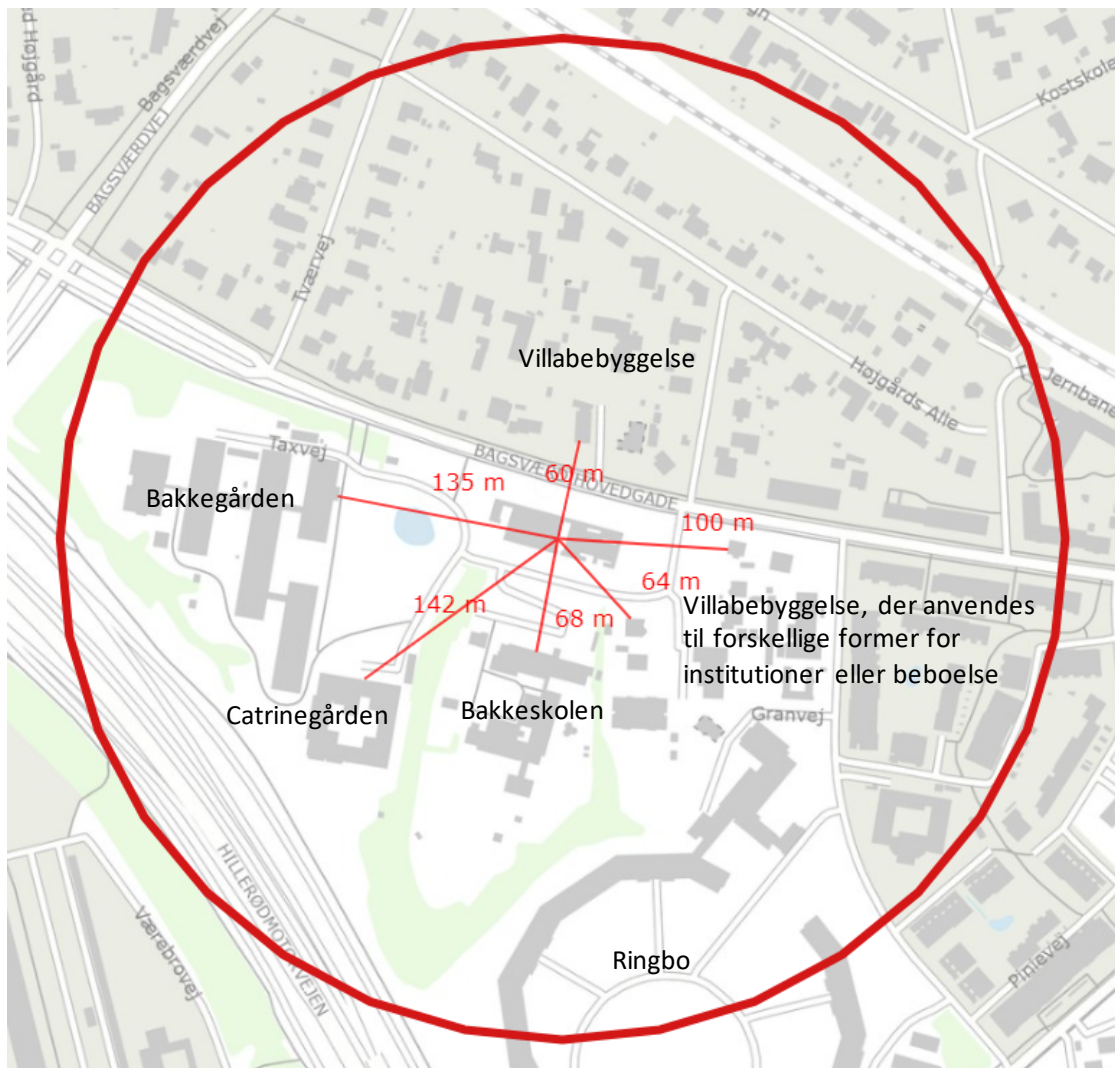
Figur 1. Bagsværd Kirke fra Taxvej

Bagsværd Kirke ligger ved Bagsværd Hovedgade på Taxvej. Området ved Taxvej er udstykket fra de jorde, som tilhørte den oprindelige Bakkegård.

Bagsværd Kirke ligger på en aflang matrikel, som foruden kirke indeholder grønne forarealer langs Taxvej og parkeringspladser vest for kirken.

Figur 2. Den lange matrikel som Bagsværd Kirke ligger på

Figur 3. Ansøgers analyse af afstand til bebyggelse omkring Bagsværd Kirke

Byplan- og Landskabsteamet har lavet følgende analyse for området:
Inden for en afstand af 300 meter fra Bagsværd Kirke er der bymæssig bebyggelse af varierende karakter. Områdets bebyggelse består af offentlige institutioner opført i 1960-erne og 70-erne, og ældre villakvarter. Bebyggelserne Bakkegården og Catrinegården er opført i 1969. Bakkeskolen er opført i 1976, mens det tidligere Ringbo er opført allerede i 1964.

I den nordlige sektor ligger villabebyggelse langs Bagsværd Hovedgade, i østlig og sydlig sektor ligger der institutionsbyggeri i 1 – 1,5 etagers højde, i den vestlig sektor ligger institutionsbebyggelse i 1-2 etager.

Der er bebyggelse hele vejen rundt om Bagsværd Kirke – ingen sektor indenfor de 300 meter fremtræder ubebygget. Den største afstand til byggeri (henholdsvis Catrinegården og Bakkegården) er på henholdsvis 142 m og 135 meter sydvest og vest for Bagsværd Kirke, hvor området fremtræder som grønt friareal for institutionerne med en lille sø. Syd for kirken ligger parkeringsanlæg til Bakkeskolen.

Den kongelige bygningsinspektør har udtalt følgende jf. Bilag 9:

”Af ikke-bebyggede områder i nærheden kan nævnes både større parkeringsområder og tilstødende grønne områder, der giver luft omkring, udsyn fra og indsyn til kirken.

Hele stykket, fra Taxvejs udmunding i Bagsværd Hovedgade og frem til Omsorgscentret Bakkegården er ikke bebygget på en afstand af 200 meter. Dertil kommer, at kirken set fra Bagsværd Hovedgade opfattes som solitær bygning i et grønt område, der strækker sig fra Taxvej og helt frem til krydset Bagsværd Hovedgade/Ring IV, en strækning af over 400 meters længde. Umiddelbart vest for kirken er et større åbent grønt areal med en sø. Dette areal spænder ud mellem kirken, omsorgscenteret Bakkegården og botilbuddet Catrinegården og er mere end 15.000 m² stort. ”

Helsingør Stift deler den kongelige bygningsinspektørs opfattelse af kirkeomgivelserne. Ud fra en vurdering af Bagsværd Kirkes faktiske omgivelser er det Helsingør Stifts konklusion, at Bagsværd Kirke ikke er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen. Da kirken ikke er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen, afkaster Bagsværd Kirke en kirkebeskyttelseslinje (bilag 4).

Vurdering og begrundelse

Naturbeskyttelsesloven

Efter § 19, stk. 1, gælder beskyttelseszonen inden for en afstand af 300 meter fra en kirke, og dette gælder uanset zonestatus. Det er de faktiske fysiske omgivelser, der er afgørende for, om der afkastes en kirkebyggelinje omkring en kirke, og ikke de planlægningsmæssige forhold.

Formålet med bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 19, stk. 1, er at friholde landskabet omkring kirker. Derfor har der siden 1983 været forbud mod at placere bebyggelse højere end 8,5 meter inden for beskyttelseszonen, medmindre kirken (allerede) er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen. Hvis kirken allerede er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen, er formålet med at bevare det åbne landskab omkring kirken ikke længere til stede.

"Begrebet "bymæssig bebyggelse" afgøres ud fra en konkret vurdering af arealernes

*bebyggelsesmæssige karakter. Det er i den forbindelse ikke afgørende, om området er omfattet af en lokalplanlægning og i givet fald, om en sådan bebyggelse findes i hele beskyttelseszonen*².

Naturmyndigheden har været på besigtigelse ved Bagsværd Kirke (bilag 8) og har på baggrund af dette og det gennemgåede materiale vurderet, at Bagsværd Kirke ikke afkaster kirkebyggelinje, da der ikke var et åbent landskab omkring kirken, da den blev opført.

I afgørelsen er der derfor lagt vægt på, at Bagsværd Kirke er opført i 1976, hvor størstedelen af de omkringliggende bygninger var opført. Arealet omkring Bagsværd Kirke opleves også i dag som en del af "byen Bagsværd" og ikke som en del af et åbent landskab.

I baggrundsmaterialet er en "høringsmail" fra Københavns Amt fra 2001. I mailen står der, at amtet har vurderet, at "det i Gladsaxe Kommune alene var Gladsaxe Kirke der er omfattet af en kirkebyggelinje". Mailen indikerer, at Københavns Amts vurdering er en afgørelse, der er sendt ud til de klageberettigede jf. naturbeskyttelsesloven. Gladsaxe Kommune har dog ikke fundet de klageberettigedes svar og dermed er høringsmailen ikke nødvendigvis den endelige gældende afgørelse. Hvad der skete efter at mailen blev sendt ud, har desværre ikke været muligt at opklare. Det skal desuden nævnes, at det fremsendte udkast til afgørelse, ikke hviler på en begrundet faglig eller konkret vurdering.

På baggrund af Byplan- og Landskabsteamets analyse (se figur 3) kan det konstateres, at Bagsværd Kirke er omgivet af bymæssig bebyggelse (herunder veje og parkeringspladser) hele vejen rundt. Bebyggelsen omkring kirken er primært opført før Bagsværd Kirke blev etableret. Man kan således argumentere for, at kirken er indpasset og placeret i en bykontekst, hvor man har accepteret det forhold, at der ikke var frit ind- og udsyn til og fra kirken, da den blev opført.

Naturmyndigheden har d. 31.01.25 afholdt møde med repræsentanter fra Byplan- og landskabsteamet (herunder en arkitekt) for at få yderligere oplysninger om kirken og dens beliggenhed.

Arkitekten udtaler:

"Kirken blev etableret i 1976, hvilket er samme år hvor Bakkeskolen nord for kirken tages i brug. Øvrig bebyggelse omkring kirken var allerede etableret på dette tidspunkt. Bagsværd Kirkes placering er ikke tænkt ind i et stort åbent landskabstræk, nærmere har der været et fokus på at kirken skulle præsenteres i en grøn flade med åben beplantning ud mod Bagsværdvej. Bagsværd Kirke er en modernistisk bygning uden en klassisk facade med indgang. Der er fokus på den nære oplevelse, gerne oplevelsen af kirken hele vejen rundt om bygningen. Der er således ikke fokus på et ophøjet landskabselement, men mere en bygning, der skal opleves fra mange sider og tæt på. Arkitekturen er primært tilpasset oplevelsen inden i kirken".

Da byggelinjen indføres i naturbeskyttelsesloven i 1983, var formålet og hensigten med lovgivningen – det frie ind og udsyn til og fra kirken allerede forsvundet. Bebyggelsens rækkefølge har således indflydelse på, argumentationen for, at der IKKE er en beskyttelseslinje omkring Bagsværd Kirke.

I sagen om Egedal Kirke i 2006 finder Naturklagenævnet (bilag 2), at Egedal Kirke har en kirkebyggelinje, hvilket er begrundet i, at Egedal kirke ikke kan anses for at være omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen. Helt konkret har kirken et stort grønt område "stort set" uden bebyggelse i den nordøstlige sektor inden for 300 meter linjen.

² Vejledning om bygge- og beskyttelseslinjer naturbeskyttelseslovens § 16-19 2022.

Naturmyndigheden mener ikke, at afgørelsen om Egedal kirke kan "bruges" i denne konkrete sag. Egedal Kirke er bevidst placeret i et stort åbent landskabstræk (åben sektor over 300 m) med åbning mod nord. Bagsværd Kirke er ikke placeret i et stort åbent landskabstræk og kirkens indgang har ikke et "fokus" på det store landskabsrum, men nærmere den indre oplevelse indenfor i kirken.

Indenfor den bymæssige bebyggelse omkring Bagsværd Kirke er der dog også et grønt anlæg (med en sø) på i alt ca. 5000 m². Der er ligeledes mindre græsarealer omkring kirken (forplads) og en bred græsribbe langs kirke og Bakkegården. At der indenfor beskyttelseslinjen er mindre grønne områder, ændrer ikke på vurderingen, da der i afgørelsen er lagt vægt på rækkefølgen, først var der bebyggelse og derefter en kirke. Bagsværd Kirke er ikke bygget til at stå i et åbent landskabsrum, hverken på grund af sin relativt lave placering eller arkitektur (her tænkes på arkitektoniske virkemidler og proportioner), der netop er tiltænkt dette bebyggede byrum, hvor kirken primært skal opleves fra Bagsværd Hovedgade og i det nære omkring bygningen.

At kirkebyggelinjer ikke fremgår af miljøportalen er ikke afgørende i sagen, da kortmaterialet er vejledende.

Internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttede arter

Der kan ikke meddeles dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 19, hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt negativt, jf. habitatbekendtgørelsen³ § 6, stk. 1 og stk. 2 samt § 7, stk. 2.

Ligeledes kan der ikke gives dispensation, hvis projektet kan beskadige eller ødelægge yngle eller rasteområder for bilag IV-dyrearter eller ødelægge bilag IV-plantarter, jf. samme bekendtgørelse § 7, stk. 2, nr. 1 og § 10, stk. 1.

Natura 2000

Gladsaxe Kommune vurderer at afgørelsen om, at der ikke afkastes kirkebyggelinje, ikke kan påvirke et Natura 2000-område negativt. Denne meget lokale problemstilling er uden fysisk forbindelse til Natura 2000- områder. Det tættest beliggende Natura 2000-område er nr. N139 "Øvre Mølleedal, Furesø og Frederiksdal Skov", som ligger ca. 800 meter fra projektet.

Bilag IV-arter

Gladsaxe Kommune vurderer, at afgørelsen om at der ikke afkastes kirkebyggelinje, ikke har væsentlig indflydelse på eventuelle bilag IV arter (her tænkes på diverse arter af flagermus) i området. Ud fra områdets karakter og beliggenhed vurderes det, at arealet ikke rummer bilag IV beskyttede padder.

Kort om at klage

Både du og en række andre kan klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du skal klage senest den 07.03.25.

Afgørelsen kan desuden indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder fra den dag afgørelsen er offentliggjort, altså senest den 07.08.25.

Du er velkommen til at kontakte mig, hvis du har spørgsmål til sagen.

³ Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Miljø- og Ligestillingsministeriets lovbekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023.

Venlig hilsen

Ayla Nurkan Gretoft
Tlf. 24416460
natur@gladsaxe.dk

Bilag

1. Helsingør Stifts indsigelse til Kirkeministeriet vedr. Gladsaxe Kommuneplan 2021.
2. Naturklagenævnets afgørelse om kirkebyggelinjen omkring Egedal Kirke 2006.
3. Københavns Amts vurdering af kirkebyggelinjer 2001.
4. Helsingør Stift indsigelse til Gladsaxe kommune i forhold til Helhedsplan og miljørapport 26.04.24
Gladsaxe Kommunes behandling af tilkendegivelse i hvidbog
5. Helsingør Stift klager til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over Helhedsplan og miljørapport for Nyt kvarter i Bagsværd november 2024
6. Gladsaxe Kommunes behandling af indsigelse forår 2024
7. Gladsaxes Kommunes besvarelse vedr. klage i Miljø- og Fødevarerklagenævnet 11.11.24
8. Besigtigelse - naturmyndighed og ansøger d. 23.01.25
9. Den kongelige bygningsinspektørs udtalelse af 08.04.24

Afgørelsen er sendt til:

Ansøger: Byplan- og landskabsteam att. Christina Hoffer; chrhof@gladsaxe.dk
Bagsværd Kirkes menighedsråd: att. Mogens Kühn Pedersen; kuehnp@mac.com

Kopi af afgørelsen er sendt til

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening i Gladsaxe v. Kurt Loftkjær, kurt@loftkjaer.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dngladsaxe-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening Gladsaxe (DOF Gladsaxe), gladsaxe@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening (DOF), natur@dof.dk
Friluftsrådet, kreds@friluftsradet.dk
Friluftsrådet, v. Anne Merete Palmgren retepalmgren@gmail.com
Friluftsrådet, storkoebenhavnord@friluftsradet.dk
Helsingør Stift, kmhel@km.dk

Beskyttelse af dine personlige oplysninger er vigtig for Gladsaxe Kommune. På [kommunens hjemmeside](#) (gladsaxe.dk/personoplysninger), kan du læse mere om, hvordan vi behandler dine oplysninger og om dine rettigheder.